(טז) יוֹצֵא בָּהּ, (יז) שֶׁקְּנָאָהּ בְּשִׁנּוּי, וְדָמִים לְבַד הוּא חַיָּב לוֹ. (יח) *(וּלְעִנְיַן בְּרָכָה, * עַיֵּן לְקַמָּן רֵישׁ סִימָן תרמ"ט):

תנה דִּין מַיִם שֶׁלָּנוּ. וּבוֹ ו' סְעִיפִים:

א [*] (א) [א]אֵין לָשִׁין (ב) אֶלָּא בְּמַיִם שֶׁלָּנוּ, בֵּין שֶׁהֵם מֵי בּוֹרוֹת וּמַעְיָנוֹת (ג) בֵּין שֶׁהֵם [ב]מֵי נְהָרוֹת. וְשׁוֹאֲבִין אוֹתָם * מִבְּעוֹד יוֹם (ד) (סָמוּךְ (ה) [א] לְבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת) (דברי עצמו והגהות מיימוני פרק ה' (אות מ)),

א מִימְרָא דְּרַב יְהוּדָה פְּסָחִים מ"ב (ע"א). ב הָרֹא"שׁ שָׁם (פרק ב סי' ל), וְכֵן כָּתַב הַכָּל בּוֹ (סי' מח).

בְּאֵר הֵיטֵב

וְאִם הָאַחַר חָזַר וּנְתָנוֹ לַגַּזְלָן, גַּם הַגַּזְלָן יוֹצֵא בּוֹ, מַהֲרִי"ל (מנהגים סדר ההגדה). וְאֵין לְבָרֵךְ בַּתְּחִלָּה. וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּטוֹב לוֹמַר בִּשְׁעַת טְחִינָה אוֹ בִּשְׁעַת אֲפִיָּה, כָּל מִי שֶׁיַּגִּיעַ קִמְחִי לְיָדוֹ אוֹ מַצָּתִי, הֲרֵי שֶׁלּוֹ בְּמַתָּנָה. וְכָתַב הַחֹק יַעֲקֹב (סק"ה) דְּדַוְקָא בְּמַצָּה גְּזוּלָה אֵין יוֹצְאִין, לְפִי שֶׁהַמַּצָּה גּוּפָא בָּאָה מַעֲבֵרָה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן אִם הוֹצִיא מַצָּה בְּשַׁבָּת מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הָרַבִּים יוֹצֵא בָּהּ יְדֵי חוֹבָתוֹ בְּפֶסַח, לְפִי שֶׁהוּא עָבַר עֲבֵרָה וְלֹא הַמַּצָּה גּוּפָא בַּעֲבֵרָה. וּמִכָּל מָקוֹם מִי שֶׁהוֹצִיא אוֹתָם אִם אָסוּר לוֹ לֶאֱכֹל כְּדִין הַמְבַשֵּׁל בְּשַׁבָּת, עַיֵּן לְעֵיל סִימָן שי"ח (ס"א) וּבְסִימָן ש"ז (ס"כ). כָּתַב הַכְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה"ט) בְּשֵׁם (מַהֲרִי"ל) [מַהֲרִי"ו] (סי' קצג) דְּיוֹצְאִין בְּמָרוֹר גָּזוּל עַיֵּן שָׁם. וְהַפְּרִי חָדָשׁ בְּסִימָן תע"ה סָעִיף קָטָן א' הִכְרִיחַ, דִּכְשֵׁם שֶׁבְּמַצָּה גְּזוּלָה אֵין יוֹצְאִין בָּהּ יְדֵי חוֹבָה, הוּא הַדִּין מָרוֹר גָּזוּל. וְעַיֵּן בִּתְשׁוּבַת יַד אֵלִיָּהוּ סִימָן כ"ג:

א (ה) **לְבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת.** דְּמִן הַדִּין צָרִיךְ לְשֶׁאֱבָן בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת מַמָּשׁ, וּלְפִי שֶׁאֵין הַכֹּל יוֹדְעִין לְכַוֵּן שִׁעוּר בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, לָכֵן שׁוֹאֲבִין אוֹתוֹ סָמוּךְ לְבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת אַחַר

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

לְמַאן דְּאָמַר דְּלֵית לֵיהּ בְּרֵרָה מְהַנֵּי, וְגַם אֵין לָחוּשׁ בָּזֶה מִשּׁוּם דְּאָמְרִינַן גָּזֵל וְלֹא נִתְיָאֲשׁוּ הַבְּעָלִים כו' וְזֶה לְפִי שֶׁאֵינוֹ בִּרְשׁוּתוֹ, כֵּיוָן שֶׁנִּתְחַלֵּף בְּטָעוּת. וְעוֹד, דְּגַם הָתָם מְהַנֵּי לִמְחֹל וְלִתֵּן בְּמַתָּנָה לַגַּזְלָן עַצְמוֹ. וְעַיֵּן שָׁם סִימָן צ"ד שֶׁדַּעְתּוֹ דִּבְמָרוֹר גָּזוּל יוֹצְאִין בּוֹ, כֵּיוָן דְּמָרוֹר בִּזְמַן הַזֶּה דְּרַבָּנָן, לֹא חָיְשִׁינַן לְמִצְוָה הַבָּאָה בַּעֲבֵרָה, רַק לְדַעַת הָרַמְ"א סִימָן תרמ"ט (ס"ה) חָיְשִׁינַן, וּמִכָּל מָקוֹם בְּמַצָּה גְּזוּלָה לֹא נָפִיק בְּלֵיל יוֹם טוֹב שֵׁנִי אַף עַל פִּי שֶׁהוּא מִדְּרַבָּנָן עַיֵּן שָׁם:

א [בשו"ע] **אֵין לָשִׁין כו'.** אֲפִלּוּ מַצָּה שֶׁאֵינָהּ שֶׁל מִצְוָה, דְּהַחֲשָׁשׁ מִשּׁוּם חִמּוּץ. הָרַשְׁבַּ"ץ בְּמַאֲמַר חָמֵץ וּבִתְשׁוּבוֹתָיו חֵלֶק ב' סִימָן פ"ט. וְעַיֵּן שָׁם שֶׁכָּתַב דְּמִיִּם שֶׁנִּתְמַלְּאוּ בִּבְרֵכָה בַּלַּיְלָה אֵין לָלוּשׁ בָּהֶם, וְהֵבִיאוֹ בִּרְכֵּי יוֹסֵף (סק"א): [א] **לְבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן פְּרִי חָדָשׁ סִימָן תנ"ט סָעִיף ה' שֶׁכָּתַב דְּאַף עַל גַּב דִּבְיוֹרָה דַעַת סִימָן

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וְהַרְבֵּה פְּעָמִים מִתְחַלְּפִין הַמַּצּוֹת, נָכוֹן שֶׁיֹּאמְרוּ כָּל מִי שֶׁיַּגִּיעַ מַצָּתִי לְיָדוֹ יִהְיֶה לוֹ בְּמַתָּנָה, דְּאִי לָאו הָכִי יֵשׁ בָּזֶה חֲשַׁשׁ מַצָּה גְּזוּלָה. וְכָתְבוּ עוֹד דְּטוֹב לוֹמַר כֵּן גַּם בִּשְׁעַת טְחִינָה, דְּלִפְעָמִים מִתְחַלֵּף הַקֶּמַח. וְיֵשׁ עוֹד פְּרָט אֶחָד מַה שֶּׁמָּצוּי לְהִכָּשֵׁל בּוֹ, כְּגוֹן אִם קָנָה מַצָּה וּמְשָׁכָן לִרְשׁוּתוֹ, אִם הַמּוֹכֵר גִּלָּה דַּעְתּוֹ בְּעֵת מְכִירָתוֹ שֶׁדָּחוּק לְמָעוֹת וְאֵינוֹ יָכוֹל לִמְכֹּר בְּהַקֶּפָה, וְעַל כֵּן עָיֵיל וְנָפִיק אַחֲרָיו אַזּוּזֵי וּמַדְחֵהוּ בְּלֵךְ וָשׁוּב וְאֵינוֹ נוֹתֵן לוֹ, מִדִּינָא לֹא קָנָה כַּמְבֹאָר בְּחֹשֶׁן מִשְׁפָּט סִימָן ק"צ סָעִיף י"ז, וּמִמֵּילָא אֵינוֹ יוֹצֵא בָּהֶם אַחַר כָּךְ יְדֵי חוֹבַת מַצָּה מִן הַתּוֹרָה:

(טז) **יוֹצֵא בָּהּ.** וּמִכָּל מָקוֹם לְכַתְּחִלָּה לֹא יִקַּח אוֹתוֹ לָצֵאת בָּהּ, דְּהָא לֹא יוּכַל לְבָרֵךְ עָלֶיהָ וּכְדִלְקַמֵּיהּ, וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן י"א סָעִיף ו' בַּהַגָּ"הּ:

(יז) **שֶׁקְּנָאָהּ בְּשִׁנּוּי.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר בְּשִׁנּוּי מַעֲשֶׂה, וְהוּא הַדִּין הֵיכִי שֶׁגָּזַל הַמַּצָּה וּנְתָנָהּ לְאַחֵר, אוֹתוֹ אַחֵר יוֹצֵא בָּהּ, דְּהָוֵי שִׁנּוּי רְשׁוּת, [וְדַוְקָא הֵיכִי דְּהָוֵי גַּם כֵּן יֵאוּשׁ בְּעָלִים, דְּשִׁנּוּי רְשׁוּת גְּרֵידָא לֹא קָנֵי], וְאוֹתוֹ אַחֵר מֻתָּר לְבָרֵךְ עָלֶיהָ, שֶׁהֲרֵי לֹא בְּאִסּוּר בָּאָה הַמִּצְוָה לְיָדוֹ, שֶׁהֲרֵי כְּבָר נִתְיָאֵשׁ הַנִּגְזָל מִמֶּנָּה קֹדֶם שֶׁבָּא לְיָדוֹ. וְאִם הָאַחַר חָזַר וּנְתָנוֹ לַגַּזְלָן, גַּם הַגַּזְלָן יוֹצֵא בּוֹ דְּהָוֵי יֵאוּשׁ וְשִׁנּוּי רְשׁוּת. וּלְעִנְיַן מָרוֹר אִם יוֹצֵא בְּגָזוּל בְּדִיעֲבַד, עַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה אין): (יח) **וּלְעִנְיַן בְּרָכָה עַיֵּן וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּשָׁם מְבֹאָר דִּלְעִנְיַן בְּרָכָה בְּכָל גַּוְנֵי אֵין לְבָרֵךְ אֲפִלּוּ בְּמָקוֹם דְּקָנָה, דַּהֲוָה לֵיהּ 'בּוֹצֵעַ בֵּרֵךְ נִאֵץ ה'', וּבֵין הַבְּרָכָה דַּאֲכִילַת מַצָּה וּבֵין בִּרְכַּת הַמּוֹצִיא גּוּפָא. וּלְעִנְיַן בִּרְכַּת הַמָּזוֹן, עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן קצ"ו סָעִיף א' בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ד):

א (א) **אֵין לָשִׁין וְכוּ'.** בֵּין מַצַּת מִצְוָה (ה) בֵּין שְׁאָר מַצּוֹת: (ב) **אֶלָּא בְּמַיִם שֶׁלָּנוּ.** הַיְנוּ לִינָה בַּכְּלִי לְאַחַר שְׁאִיבָתָן, וְהַטַּעַם, כָּתַב רַשִׁ"י בַּגְּמָרָא (מב. ד"ה שלנו) שֶׁהַמַּעְיָנוֹת בִּימֵי נִיסָן הֵם חַמִּין, מִפְּנֵי שֶׁהַחַמָּה הוֹלֶכֶת בְּאוֹתוֹ זְמַן בְּשִׁפּוּלֵי רָקִיעַ סָמוּךְ לָאָרֶץ וּמְחַמֶּמֶת הַמַּעְיָנוֹת. [א]וְיֵשׁ מְפָרְשִׁים מִפְּנֵי שֶׁבַּלַּיְלָה הַחַמָּה מְהַלֶּכֶת לְמַטָּה מֵהַקַּרְקַע וּמְחַמֶּמֶת הַמַּעְיָנוֹת, וּלְפִיכָךְ אָסְרוּ חֲכָמִים לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם לְצֹרֶךְ לִישָׁה תֵּכֶף מִשֶּׁיּוֹצִיאֵן מִן הָאָרֶץ, [דְּהָוֵי לְהוּ כְּעֵין מַיִם חַמִּים שֶׁאָסוּר לָלוּשׁ בָּהֶם, וּכְדִלְקַמָּן סָעִיף ג'], עַד שֶׁיַּעַמְדוּ בְּכֵלִים וְיִצְטַנְּנוּ מֵחֲמִימָתָן, וְשִׁעוּר עֲמִידָתָן בַּכֵּלִים וּזְמַן שְׁאִיבָתָן מִן הַבְּאֵר יִתְבָּאֵר לְקַמֵּיהּ: (ג) **בֵּין שֶׁהֵן מֵי נְהָרוֹת.** אַף שֶׁאֵינָן נִמְשָׁכִין מִמַּעְיָנוֹת וְלֹא שֵׁיכִי הַטְּעָמִים שֶׁכָּתַבְנוּ, מִכָּל מָקוֹם יֵשׁ לְהַחְמִיר גַּם בָּזֶה לְצַנְּנָן, (נ) לְפִי שֶׁהִכָּה עֲלֵיהֶם חֹם הַשֶּׁמֶשׁ בַּיּוֹם וְנִתְחַמְּמוּ מְעַט: (ד) **סָמוּךְ לְבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת.** [ב]דִּלְכַתְּחִלָּה (ג) רָאוּי

בְּאוּר הֲלָכָה

כָּל פָּנִים לְכַתְּחִלָּה צָרִיךְ לְעִיסָה כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה טַעַם מַצָּה בְּפִיו), **מִכָּל מָקוֹם לְעִנְיַן שֶׁיִּהְיֶה צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ כְּשֶׁאוֹכְלָהּ, אֶפְשָׁר דְּיֵשׁ לָחוּשׁ לְדַעַת הָרִיטְבָּ"א שֶׁכְּבָר יָצָא בְּדִיעֲבַד וְעַל כֵּן לֹא יְבָרֵךְ. אַחַר כָּךְ מָצָאתִי שֶׁכֵּן הִסְכִּים בַּמָּגֵן אֶלֶף** (סוף סק"ה). **וּלְעִנְיַן מָרוֹר אִם יוֹצֵא בְּדִיעֲבַד בְּגָזוּל, דַּעַת הַכְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה** (הגה"ט) **בְּשֵׁם מַהֲרִ"י וַיְיל דְּיָצָא, וְהַפְּרִי חָדָשׁ** (סי' תעה סוף ס"א) **חוֹלֵק עָלָיו,** דְּאִתַּקּוּשׁ מַצָּה וּמָרוֹר לַהֲדָדֵי כַּמְבֹאָר בְּפֶרֶק כָּל שָׁעָה (לט:), וְעַיֵּן בְּשַׁאֲגַת אַרְיֵה סִימָן צ"ד דְּדַעְתּוֹ דְּגַם בְּמַצָּה גְּזוּלָה הַפְּסוּל הוּא מִשּׁוּם מִצְוָה הַבָּאָה בַּעֲבֵרָה (וְהִיא גַּם כֵּן דַּעַת הַלְּבוּשׁ), וּלְהָכִי גַּבֵּי מָרוֹר דְּאֵינוֹ אֶלָּא מִדְּרַבָּנָן הָוֵי לֵיהּ מִצְוָה הַבָּאָה בַּעֲבֵרָה בִּדְרַבָּנָן, דִּלְדַעַת הַמְחַבֵּר בְּסִימָן תרמ"ט סָעִיף ה' יוֹצֵא בְּדִיעֲבַד, וְכֵן כָּתַב בַּמְּקוֹר חַיִּים (חי' סק"א) עַיֵּן שָׁם. אָכֵן לְדַעַת הָרַמְ"א שָׁם בַּהַגָּ"הּ שֶׁכָּתַב שֶׁאָנוּ נוֹהֲגִין כְּהַפּוֹסְקִים דְּסוֹבְרִין דְּגַם בִּדְרַבָּנָן מִצְוָה הַבָּאָה בַּעֲבֵרָה פָּסוּל, בְּוַדַּאי גַּם בְּמָרוֹר לֹא יָצָא. [וְרָאִיתִי דְּבַר פֶּלֶא, שֶׁכְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה כָּתַב בְּשֵׁם מַהֲרִ"י וַיְיל בְּסִימָן קצ"ג דְּיוֹצֵא בְּמָרוֹר גָּזוּל, וְעִיַּנְתִּי שָׁם וּמְבֹאָר לְהִפּוּךְ, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ שָׁם מוֹרֵנוּ הָרַב ר' אַנְשֵׁיל מִמֶּארְפּוֹרְק נִסְתַּפֵּק כֵּיוָן דְּמָרוֹר אִתַּקֵּשׁ לְמַצָּה וְגָזוּל פָּסוּל, אִם כֵּן יִשְׂרָאֵל לֹא יַעֲקֹר מָרוֹר (בְּעַצְמוֹ) מִן הַקַּרְקַע, מִידִי דַּהֲוֵי אֵאַסָּא דַּאֲמַר לְהוּ וְכוּ' לְהָנֵי דִּמְזַבְּנִי אַסָּא וְכוּ' עַיֵּן שָׁם בְּפֶרֶק לוּלָב הַגָּזוּל (סוכה ל.), וְנִרְאֶה לִי דְּלֹא דָּמֵי דְּהָתָם גַּבֵּי אַסָּא מִתְקַיֵּם בַּקַּרְקַע מִשּׁוּם הָכִי הָוֵי כְּקַרְקַע, עַיֵּן שָׁם. הֲרֵי מְבֹאָר לְהָדְיָא מִמַּהֲרִ"י וַיְיל דְּגַם הוּא מוֹדֶה שֶׁאִם אֶחָד גּוֹזֵל מָרוֹר מִיַּד חֲבֵרוֹ דְּלֹא יָצָא, וְרַק לְעִנְיַן קְצִיצָה מִן הַקַּרְקַע סְבִירָא לֵיהּ דְּלֹא מִיקְרֵי מְחֻבָּר מִקֹּדֶם וְלֹא דָּמֵי לְאַסָּא]. **וְעַל כָּל פָּנִים לְעִנְיַן בְּרָכָה, בְּוַדַּאי יֵשׁ לִזְהַר כְּשֶׁנּוֹטֵל מָרוֹר אַחַר לֶאֱכֹל, שֶׁלֹּא לְבָרֵךְ עוֹד מֵחָדָשׁ:**

* **וּלְעִנְיַן בְּרָכָה וְכוּ'. כָּתְבוּ הַפּוֹסְקִים דְּדַוְקָא בַּגְּזוּלָה אֵין יוֹצְאִין,** לְפִי שֶׁהַמַּצָּה גּוּפָא בָּאָה בַּעֲבֵרָה, **מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּהוֹצִיא מַצָּה מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הָרַבִּים כְּשֶׁחָל פֶּסַח בְּשַׁבָּת, יוֹצֵא בָּהּ יְדֵי חוֹבָתוֹ וְגַם יְבָרֵךְ עָלָיו,** לְפִי שֶׁהוּא עָבַר עֲבֵרָה וְלֹא הַמַּצָּה גּוּפָא בַּעֲבֵרָה, **וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן שי"ח סָעִיף א' בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה** (סק"ג) **וּבְבֵאוּר הֲלָכָה** (ד"ה אחת משאר):

* **עַיֵּן לְקַמָּן רֵישׁ סִימָן תרמ"ט.** עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק יח). **עַיֵּן בַּחֹק יַעֲקֹב** (סק"ו) **שֶׁהֵבִיא דַּעַת מָגֵן אַבְרָהָם** (סי' תרמט סק"ב) **לַחֲלֹק בָּזֶה שֶׁצָּרִיךְ לְבָרֵךְ כֵּיוָן שֶׁקָּנָה כְּבָר, וּבַחֹק יַעֲקֹב הִשִּׁיג עָלָיו וְהִסְכִּים לְדַעַת הַמְחַבֵּר, וּבַמְּקוֹר חַיִּים** (ביאורים סק"ג) **וּמָגֵן אֶלֶף** (סק"ה) **הִכְרִיעוּ כַּמָּגֵן אַבְרָהָם עַיֵּן שָׁם, וְכֵן בֵּית מֵאִיר מְגַמְגֵּם בָּזֶה,** וְכָתַב שֶׁכַּמָּה פּוֹסְקִים סְבִירָא לְהוּ דְּהַאי אֵין זֶה מְבָרֵךְ אֶלָּא מְנָאֵץ לֹא אָתֵי לְאַפּוּקֵי שֶׁאֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ עָלָיו, אֶלָּא לוֹמַר שֶׁהוּא מַזְכִּיר עָוֹן בְּבִרְכָתוֹ, וְעַל כָּל פָּנִים צָרִיךְ לְבָרֵךְ עַיֵּן שָׁם. **וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן י"א** (ד"ה ולענין ברכה) **שֶׁכָּתַבְנוּ דְּדַעַת הַט"ז וְהַגְּרָ"א כַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ וְרַמְ"א,** וְכֵן מָצָאתִי לְהָרַב יַעְבֵּ"ץ (במור וקציעה) בְּסִימָן קצ"ו שֶׁהִכְרִיעַ כֵּן לַהֲלָכָה, וְכֵן דַּעַת הַגְּרַ"ז בְּסִימָן זֶה (סי"א), **וְכֵן יֵשׁ לְהוֹרוֹת דִּסְפֵק בְּרָכוֹת לְהָקֵל:**

א * מִבְּעוֹד יוֹם. דַּע, דְּמַה שֶׁכָּתַב בַּהַגָּ"הּ סָמוּךְ לְבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת, לָאו לְדַעַת הַמְחַבֵּר כָּתַב כֵּן, אֶלָּא דַּעַת עַצְמוֹ הוּא וּכְמוֹ שֶׁמְּבֹאָר בַּדַּרְכֵי מֹשֶׁה (אות א),

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (ה) כֵּן מְבֹאָר בַּפּוֹסְקִים: (נ) כָּל בּוֹ (סי' מח) וְתַשְׁבַּ"ץ חֵלֶק ב' סִימָן פ"ז וְטַ"ז (סק"א) וּפְרִי חָדָשׁ. וּבְשִׁבֳּלֵי לֶקֶט (סי' ריא) כָּתַב דְּאָפְשָׁר הַחַמָּה שֶׁתַּחַת הַקַּרְקַע מְחַמֶּמֶת כָּל הַקַּרְקַע עִם הַנְּהָרוֹת, עַיֵּן שָׁם: (ג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים:

ליקוטי דברי הרב: א] ולדעת יש מפרשים אלו כתב בשו"ע הרב (ס"ד): לפיכך כשרוצה ללוש בהן צריך שכל הלילה יהיו תלושין ממקום רתיחתן, דהיינו שישאבם תחילת הלילה ממש, ואם שאבן לאחר תחילת הלילה אסור ללוש בהן, שכבר נתחממו בתחילת הלילה, אבל המים שנשאבו בתחלת הלילה ממש אף שכבר נתחממו בליל אתמול, מכל מקום כבר נצטננו מחימום זה כשהיו מחוברין במעיין יום תמים, שהמעיינות הן צוננים ביום לפי שהחמה גבוהה מהן והקרקע שתחתיהן צוננת ומצננת [ומדבריו מבואר שאין צריך לדעה זו לינת לילה, ואף לא יועיל, וההצטננות היא ביום אלא שצריך לשאוב בין השמשות כדי שלא יתחמם שוב. ואילו במשנ"ב מבואר שאף לדעה זו צריך לינת לילה]. **ב]** בשו"ע הרב (ס"ה) כתב בטעם שיש לשאוב בבין השמשות דוקא, לפי שקודם בין השמשות עדיין לא נצטננו המים מרתיחתן שהיו רותחין בלילה העבר שהרי לא עבר יום תמים מסוף לילה העבר. ואחר בין השמשות יש לחוש שמא כבר הוא אחר תחילת הלילה וכבר נתחממו המים מעט ואין להם תקנה ללוש בהם אפילו לאחר כמה לילות, שאין צינון מועיל למים לפי סברא זו אלא אם כן נצטננו במחובר לקרקע יום תמים ואין הלינה מוספת להם עוד צינון (ומה שהזכירו חכמים לינה הוא כדי ללמדנו שהלינה במחובר לקרקע היא הגורמת האיסור שבלילה המעיינות הן רותחין, אבל לא ביום וממילא נשמע שצריך לשאבם בבין השמשות כדי שיעברו עליהם י"ב שעות של יום תמים במחובר לקרקע שיצטננו מרתיחתן שהיו רותחין י"ב שעות של לילה העבר). [ואילו לפי המשנ"ב טעם השאיבה בבין השמשות ממש כדי שיצטננו י"ב שעות באויר הלילה].

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah